

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžk/35/2019
Identifikačné číslo spisu: 6018200745
Dátum vydania rozhodnutia: 20.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6018200745.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Valašikovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jozefa Milučkého a JUDr. Eriky Čanádyovej v právnej veci žalobcu: VIARE WELD s.r.o., Nad Plážou 7, Banská Bystrica, IČO: 36 629 537, právne zastúpený: Advokátska kancelária LUKAJKA & PARTNERS s.r.o., Jesenského 6431, Trenčín, IČO: 52 471 420, proti žalovanému: Inšpektorát práce Banská Bystrica, Partizánska cesta 98, Banská Bystrica, za účasti: Cortizo Slovakia, a.s., Železničný rad 29, Nová Baňa, IČO: 36 030 554, právne zastúpený: Lexpert s.r.o., Horná 15, Banská Bystrica, IČO: 45 976 856, o preskúmanie zákonnosti opatrenia žalovaného - Protokolu o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu č. IBB-33-37-2.1/P-J2-2018/3975 zo dňa 27.08.2018 v znení Dodatku č. 1 k Protokolu č. IBB-33-37-2.1/P-J2-2018/3975 zo dňa 01.10.2018, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/159/2018-160 zo dňa 18.07.2019, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa z a m i e t a.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia Protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. IBB-33-37-2.1/P-J2-2018/3975 zo dňa 27.08.2018 v znení Dodatku č. 1 k Protokolu č. IBB-33-37-2.1/P-J2-2018/3975 zo dňa 01.10. 2018 (ďalej len „protokol“ a „dodatok“) a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia správny súd konštatoval, že protokol je jedným z podkladov rozhodnutia. V tomto zmysle má s výnimkou uložených opatrení predbežnú povahu, a teda je správnym

aktom, ktorý podlieha súdnemu prieskumu len v tom (obmedzenom) rozsahu, v ktorom sa môže dotknúť subjektívnych práv kontrolovaného zamestnávateľa. Uzavrel, že protokol podlieha súdnemu prieskumu v rozsahu uložených opatrení.

3. Krajský súd uviedol, že nesúhlasí s námietkou žalobcu, že žalovaný uložil opatrenia len v najvšeobecnejšej rovine, obmedzil sa len na opis uvedených ustanovení zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o inšpekcii práce“) a nešpecifikoval, aké konkrétne opatrenia mal žalobca prijať za účelom odstránenia zistených nedostatkov, resp. porušení predpisov a ich príčin, pričom ich nespĺnenie je sankcionované. Protokol v znení dodatku žalobca preto považoval za nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť. Uvedené námietky žalobcu podľa názoru krajského súdu opodstatnené neboli, pretože uložené opatrenia zrozumiteľne odkazovali na zistené nedostatky v písm. b/ bodoch 1. a 2. tejto časti protokolu („G: Zistené nedostatky v príčinnej súvislosti so vznikom pracovného úrazu“), ktoré mali byť ihneď odstránené podľa § 12 ods. 2 písm. b/ zákona o inšpekcii práce. Samotné zistené nedostatky, porušenia právnych predpisov boli, podľa správneho súdu, skutkovo vymedzené určito a zrozumiteľne, keďže tieto skutkové zistenia boli v dostatočnom rozsahu popísané s uvedením ustanovení zákona, ktoré boli porušené a boli spôsobilé na to, aby mohli byť odstránené. Žalovaný pri výkone inšpekcie práce zadokumentoval všetky relevantné inšpekčné zistenia, ktoré dostatočne určito a zrozumiteľne zaznamenal do protokolu, ktorý obsahuje všetky náležitosti podľa § 14 ods. 1 zákona o inšpekcii práce.

4. Námietka chýbajúceho obsahu opatrení, ktoré mal žalobca prijať na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin (§ 14 ods. 1 zákona o inšpekcii práce) bola, podľa názoru krajského súdu, nedôvodná, pretože takúto povinnosť žalovanému zákon neukladá. Správny súd bol toho názoru, že žalobca si sám musí interne identifikovať príčiny, pre ktoré k vytykávaným nedostatkom z jeho strany došlo (žalovaný tieto vnútorné príčiny na strane žalobcu nebol povinný ani oprávnený zisťovať a tak nemožno od neho žiadať ani určenie obsahu opatrení, ktoré im majú v budúcnosti zabrániť) a súčasne, poznajúc spôsob fungovania vlastnej spoločnosti, vyšpecifikovať z nich účinné opatrenia na zamedzenie ich opakovaniu.

5. K námietke žalobcu, že žalovaný sa v protokole, resp. jeho dodatku nevysporiadal s vyjadreniami žalobcu, nezdôvodňoval svoje tvrdenia a pod., správny súd uviedol, že bola v rozpore s obsahom dodatku k protokolu, ktorý na str. 8 až 11 obsahoval vyčerpávajúce stanovisko k vyjadreniu žalobcu, napriek tomu, že zo zákona o inšpekcii práce nevyplývala povinnosť protokol odôvodňovať. Protokol z inšpekcie práce je správnym aktom sui generis, ktorý má špecifickú vnútornú systematiku, resp. štruktúru, ktorá je zásadne odlišná od zaužívej formy rozhodnutí s obvyklými obsahovými náležitosťami (výrok, odôvodnenie, poučenie). Namietanou vadou nepreskúmateľnosti (tiež nezrozumiteľnosti) napadnuté opatrenie netrpelo jednak preto, že medzi zákonné obsahové náležitosti protokolu odôvodnenie nepatrí a tiež z toho dôvodu, že z jeho obsahu bolo zrejmé, na čom žalovaný založil svoje opatrenia a z akých skutkových zistení vychádzal (najmä nedostatky č. 1 a 2 protokolu).

6. Ďalej krajský súd uviedol, že ďalšie podklady žalovaný nebol povinný zabezpečiť, pretože dokazovanie bude viesť až v správnom konaní o správnom delikte. Nestotožnenie sa žalobcu s obsahom alebo formuláciou zaznamenaných nedostatkov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, resp. jeho hodnotenie zistených nedostatkov založené na odlišných názoroch si nemožno zamieňať s nezrozumiteľnosťou alebo nedostatkom dôvodov.

7. Krajský súd vyhodnotil ako nedôvodnú aj zásadnú námietku žalobcu, v zmysle ktorej sa on nedopustil porušenia § 6 ods. 1 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o BOZP“), ale dopustil sa ho vedľajší účastník, s ktorým bolo ústne dohodnuté, že zabezpečí všetky podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, nakoľko dotknutí zamestnanci vykonávali prácu na jeho pracovisku a tiež preto, že ďalšiemu účastníkovi bolo taktiež vytknuté porušenia § 6 ods. 1 písm. d/ a ods. 4 zákona o BOZP. Námietka ústnej dohody o zaistení bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci bola však založená len na tvrdení

žalobcu. Ustanovenie § 18 ods. 1 zákona o BOZP zakotvuje povinnosť písomného uzavretia dohody o určení, ktorý zo spolupracujúcich zamestnávateľov je povinný vytvoriť podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na spoločnom pracovisku a v akom rozsahu, pričom zo všetkých žalovaných zistených okolností veci bolo možné uzavrieť, že takáto ani žiadna iná obdobná písomná dohoda predložená ani žalobcom preukázaná nebola.

8. Žalobca opakovane namietal, že on nedal pokyn poškodenému zamestnancovi na konanie, ktoré prechádzalo úrazu (ďalší účastník tvrdil opak), resp., že protokol nedával na túto otázku odpoveď. K uvedenej námietke správny súd uviedol, že tieto opatrenia boli uložené za zistené nedostatky uvedené v časti „G“ protokolu písm. b/ body 1. a 2., ktoré spočívali v neurčení bezpečného pracovného postupu zamestnancom žalovaného, ktorí vykonávali demontáž ochrannej konštrukcie časti navesiavacej stanice č. 0 linky anodickej oxidácie ďalšieho účastníka a v nedohodnutí zabezpečenia a vybavenia pracoviska na bezpečný výkon týchto prác s ďalším účastníkom. Zmienka o pokyne žalobcu poškodenému zamestnancovi vo vymedzení zistených nedostatkov zjavne nebola. Zistenie a posúdenie tejto okolnosti prípadu, ktorá v protokole ani v jeho dodatku nebola ustálená, môže byť dôležitá v konaní o správnom delikte, ktoré bude nasledovať.

9. Žalobca ďalej tvrdil, že žalovaný sa nezaoberal tým, či poškodený zamestnanec, ktorý bol riadne preškolený (hlavne na rozpoznávanie nebezpečných situácií, identifikáciu nebezpečenstiev a hodnotenie rizík) neporušil predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci. Na tomto mieste krajský súd argumentoval, že protokol pri uložení opatrení vychádza z objektívnej zodpovednosti žalobcu zabezpečiť bezpečnosť a ochranu zdravia svojich zamestnancov pri práci a jej prevenciu, ktorá je komplexná a zahŕňa nevyhnutnú súčinnosť s vlastnými zamestnancami alebo inými oprávnenými osobami (§ 2, § 4, § 5, § 6, § 7, § 9, § 10, § 12, § 13, a nasl. zákona o BOZP). Najmä poukázal na § 6 ods. 10 zákona o BOZP, z ktorého vyplýva, že nesplnenie povinností, ktoré zákon ukladá zamestnancom nezbavuje zamestnávateľa zodpovednosti za zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

10. K námietke žalobcu o porušení povinnosti žalovaného prerokovať protokol, resp. jeho dodatok, vyhodnotil správny súd za dôvodnú, pretože je v rozpore s platnou právnou úpravou, ktorá žalovanému povinnosť prerokovania dodatku k protokolu nestanovuje.

11. Záverom poukázal na to, že konštatovania obsiahnuté v protokole nie sú konštatovaniami, ktoré by žalovaného (a tým aj žalobcu) z hľadiska ďalšieho postupu nezvratne v celom rozsahu zaväzovali (napr. žalovaný nebude voči žalobcovi, resp. ďalšiemu účastníkovi vyvodzovať deliktuálnu zodpovednosť za nesplnenie povinností iných subjektov). Protokol je jedným z podkladov rozhodnutia o správnom delikte, pričom predmetom konania o správnom delikte je spoľahlivé zistenie toho, či bola naplnená skutková podstata správneho deliktu vymedzená v zákone.

12. O náhrade trov konania rozhodoval správny súd podľa § 167 ods. 1 SSP (a contrario). Nakoľko žalobca v konaní úspešný nebol, správny súd mu náhradu trov konania nepriznal. Správny súd nepriznal náhradu trov konania ani ďalšiemu účastníkovi, nakoľko mu správnym súdom nebola uložená žiadna povinnosť, v súvislosti s plnením ktorej by mu trovy v konaní vznikli.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenie

13. Proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici podal žalobca v postavení sťažovateľa (ďalej len „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť podľa § 438 SSP z dôvodov uvedených v § 440 ods. 1 písm. f/, g/, v ktorej navrhol kasačnému súdu, aby napadnutý rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, eventuálne, aby zrušil napadnutý protokol žalovaného v znení dodatku a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súčasne požadoval náhradu trov konania.

14. Sťažovateľ poukázal na ustanovenie § 14 ods. 2 zákona o inšpekcii práce, v zmysle ktorého inšpektor uloží opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. b/, c/, g/, h/ a i/. Mal za to, že pokiaľ inšpektor práce

sám neuviedol konkrétne opatrenia, ktoré má kontrolovaný zamestnávateľ splniť za účelom odstránenia zistených porušení predpisov, potom ani nemôže spravodlivo vyhodnotiť, či opatrenia žalobca splnil alebo nespľnil, pričom ich nesplnenie je sankcionované. Bez uvedenia konkrétnych opatrení a povinností, ktoré má žalovaný splniť, protokol nemôže byť vykonateľným rozhodnutím žalovaného ako správneho orgánu, keďže splnenie neuložených (abstraktných) opatrení, či povinností nemožno následne skontrolovať. V tejto súvislosti poukázal na niekoľko rozsudkov krajských súdov.

15. Namietal aj zákonnosť protokolu v znení jeho dodatku z dôvodu nesplnenia zákonom požadovaných obsahových a formálnych náležitostí. Uviedol, že dodatok k protokolu nebol so žalobcom prerokovaný, čo je porušením ustanovenia § 13 ods. 2 zákona o inšpekcii práce a tiež nesúhlasil s odôvodnením a právnym posúdením krajského súdu. Bol toho názoru, že pokiaľ zmyslom prerokovania protokolu o výsledku inšpekcie práce má byť objasnenie výsledkov inšpekcie kontrolovanému subjektu, potom to rovnako platí aj v prípade potreby prerokovania dodatku k protokolu. V tejto súvislosti taktiež poukázal na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 31S/7/2017 zo dňa 27.09.2017 a aj na ďalšie rozsudky, z ktorých podľa jeho názoru vyplýva, že žalovaný sa musí vysporiadať s prípadnými vyjadreniami zamestnávateľa, zdôvodňovať svoje tvrdenia, prerokovať protokol a pod.

16. Sťažovateľ ďalej argumentoval, že povinnosti v oblasti BOZP mala zabezpečiť spoločnosť Cortizo Slovakia, a.s. pretože sa ústne dohodli, že všetky povinnosti v oblasti BOZP má vykonať táto spoločnosť. Tvrdil, že porušenie § 6 ods. 1 písm. i/ zákona o BOZP je možné vytknúť ďalšiemu účastníkovi a nie jemu, nakoľko zamestnanci sťažovateľa pracovali na jeho pracovisku. Pracovný postup mala určiť spoločnosť Cortizo Slovakia, a.s. tak ako sa ústne dohodli pri zadávaní objednávky. Okrem toho, na základe ústnej objednávky sťažovateľ nemohol vedieť, aké práce sa budú vykonávať. Taktiež poukázal na zápisnicu o podaní informácie, ktorá preukazuje jeho tvrdenia. Zamestnanec sťažovateľa pán T. sám uviedol žalovanému, že išlo o ústnu dohodu. Táto skutočnosť bola preukázaná na strane 2 ods. 5 dodatku protokolu, kde je uvedené, že pán J., vedúci údržby určí ďalší postup zdemontovať motory. K porušeniu § 18 ods. 3 zákona o BOZP teda nemohlo dôjsť, nakoľko zákon výslovne neukladá povinnosť písomnej formy dohody.

17. Záverom sťažovateľ namietal, že správny súd nijakým spôsobom nevyhodnotil skutočnosť, že poškodený zamestnanec bol riadne preškolený, a to hlavne na rozpoznávanie nebezpečných situácií (osobné ochranné prostriedky), ako aj identifikáciu nebezpečenstiev a hodnotenie rizík (príčiny úrazov, hlásenie úrazov, bezpečné chovanie sa na pracovisku), pričom záznamy o školeniach boli inšpektorátu práce predložené. Sťažovateľ tiež uvádza, že poškodenému zamestnancovi v žiadnom prípade nedal pokyn na to, aby práce vykonával na plošine. V protokole absentuje odpoveď na to, kto dal zamestnancovi pokyn na konanie, ktoré predchádzalo úrazu. Taktiež absentuje odpoveď na to, či zamestnanec plnil všetky povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov a školení zamestnávateľa, ktoré mali predchádzať úrazu.

18. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti konštatoval, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s napadnutým rozsudkom krajského súdu a s jeho odôvodnením. Obsah napadnutého rozsudku vychádza zo správneho právneho posúdenia veci a odôvodnenie je dostatočné a presvedčivé.

19. Inšpektor práce v protokole v znení dodatku v časti „Opatrenia“ využil svoje zákonné oprávnenie v zmysle § 12 ods. 2 písm. b/ zákona o inšpekcii práce a nariadil odstránenie zistených nedostatkov v bodoch č. 1 a 2 ihneď. Zdôraznil, že využitie tohto oprávnenia inšpektorom práce je založené na báze možnosti a nie povinnosti a mal za to, že sťažovateľ si nesprávne vykladá ustanovenie § 14 ods. 2 zákona o inšpekcii práce. Ak by mal zákonodarcia úmysel považovať oprávnenia inšpektora práce podľa § 12 ods. 2 za povinnosti inšpektora práce, neboli by zakotvené v § 12 ale v § 13, ktorý upravuje povinnosti inšpektora práce.

20. Argumentoval, že dodatok, ktorý inšpektor práce vyhotovil na poklade vyjadrenia žalobcu neobsahoval žiadne nové nedostatky, ani zmeny znenia nedostatkov, prípadne opatrení, a preto tento nebol so sťažovateľom prerokovaný. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžk/22/2017 zo dňa 08.08.2018.

21. Žalovaný už vo svojom vyjadrení zo dňa 04.02.2019 k správnej žalobe uviedol, že v rámci vyšetrovania príčin vzniku pracovného úrazu zamestnanca žalobcu bolo preukázané, že nebola ústne nijako dohodnutá skutočnosť, že všetky povinnosti v oblasti BOZP má vykonať len subjekt Cortizo Slovakia, a.s. Existencia takejto ústnej dohody bola založená len na tvrdení žalobcu, čo potvrdil aj krajský súd.

22. K námietke nedostatočného zistenia skutkového stavu žalovaným, na základe ktorého dospel k nesprávnym záverom v súvislosti so zisteným porušením § 18 ods. 1 zákona o BOZP žalovaný súhlasil s odôvodnením krajského súdu v bode č. 45. Aj konajúci súd potvrdil, že sa jednalo o plnenie úloh viacerých zamestnávateľov na spoločnom pracovisku, z čoho vyplývali povinnosti pre oba takéto spolupracujúce subjekty. Uzavretie dohody však preukázané nebolo.

23. Záverom dodal, že sťažovateľ svojim zamestnancom G. J. (poškodený), I. J. a I. Š. žiadne bezpečné pracovné postupy neurčil, a preto nie je ani možné týmto zamestnancom vytykať ich nedodržiavanie.

24. Ďalší účastník konania zotrval na doterajších vyjadreniach, pričom uviedol, že nebol v žiadnom právnom vzťahu so sťažovateľom. So sťažovateľom, ale ani so spoločnosťou SC ZAMKON, s.r.o. sa nedohodol na tom, že by mal zabezpečovať povinnosti v oblasti BOZP. Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že pokyn na vykonávanie prác z vrchu plošiny dal zamestnanec sťažovateľa.

III.

Konanie na kasačnom súde

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktorému predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti podľa § 440 SSP, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk podľa ust. § 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP.

26. Predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/159/2018-160 zo dňa 18.07.2019, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania a následne zrušenia protokolu o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu v znení jeho dodatku.

27. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že žalovaný vydal dňa 27.08.2018 protokol o vyšetrení príčin vzniku pracovného úrazu podľa § 7 ods. 3 písm. b/ v nadväznosti na § 13 ods. 2 a § 14 ods. 1, 2 a 4 zákona o inšpekcii práce. Z protokolu vyplýva, že žalovaný v dňoch 20.06., 27.06., 24.07., 30.07., 08.08., 10.08. a 27.08.2018, prostredníctvom inšpektorov práce vykonal u sťažovateľa ako zamestnávateľa poškodeného G. J. inšpekciu práce. Predmetom vyšetrovanej udalosti bol závažný pracovný úraz poškodeného s ťažkou ujmom na zdraví v zmysle § 17 ods. 4 písm. a/ zákona o BOZP, ktorý sa stal v subjekte Cortizo Slovakia, a.s.

28. V časti opatrenia protokolu žalovaný v súlade s § 12 ods. 2 písm. b/ zákona o inšpekcii práce nariadil žalobcovi odstrániť zistené nedostatky „v bodoch 1 a 2 a ihneď prijať opatrenia smerujúce k bezodkladnému odstráneniu nedostatkov. V súlade s ustanovením § 14 ods. 2 zákona o inšpekcii práce uložil sťažovateľovi prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin a doručiť žalovanému písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin a odstránení nedostatkov v lehote do 01.10.2018. Ďalej žalovaný podľa § 12 ods. 2 písm. b/ citovaného zákona ďalšiemu účastníkovi nariadil odstrániť nedostatky zistené v bodoch 3 a 4 protokolu a ihneď prijať opatrenia smerujúce k bezodkladnému odstráneniu týchto nedostatkov. V súlade s § 14 ods. 2 citovaného zákona uložil ďalšiemu účastníkovi prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin, doručiť žalovanému písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených

porušení predpisov a ich príčin a odstránení nedostatkov v lehote do 01.10.2018.“ Na základe vyjadrenia sťažovateľa žalovaný dňa 01.10.2018 vyhotovil dodatok k protokolu. Proti protokolu v znení dodatku podal sťažovateľ správnu žalobu z dôvodu, že zistenia žalovaného vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci, protokol v znení dodatku je nepreskúmateľný pre nezrozumiteľnosť, skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu a tiež došlo k podstatnému porušeniu ustanovenia o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

IV.

Právne predpisy a právne názory kasačného súdu

29. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené, alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy, alebo iným zásahom orgánu verejnej správy sa môže, za podmienok ustanovených týmto zákonom, domáhať ochrany na správnom súde (§ 2 ods. 1, 2 SSP).

30. Správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 6 ods. 1 SSP).

31. Podľa § 12 ods. 2 písm. b/ zákona o inšpekcii práce na základe výsledkov inšpekcie práce a podľa závažnosti zistených skutočností je inšpektor práce oprávnený nariadiť odstránenie zistených nedostatkov ihneď alebo v lehotách ním určených.

32. Podľa § 13 ods. 2 zákona o inšpekcii práce v prípade zistenia nedostatkov u kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, je inšpektor práce povinný vypracovať protokol a ten prerokovať so zamestnávateľom alebo ním povereným zamestnancom, alebo s fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom. Inšpektor práce je povinný pri vypracúvaní protokolu prihliadať na vyjadrenia a doklady uplatnené alebo predložené kontrolovaným zamestnávateľom, alebo kontrolovanou fyzickou osobou, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, počas výkonu inšpekcie práce do prerokovania protokolu.

33. Podľa § 14 ods. 1 zákona o inšpekcii práce protokol obsahuje označenie príslušného inšpektorátu práce, meno a priezvisko inšpektora práce, ktorý vykonal inšpekciu práce, označenie kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, miesto a čas vykonania inšpekcie práce, predmet inšpekcie práce, zistené porušenia predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv, podpis a vyjadrenie zamestnávateľa alebo ním povereného zamestnanca, alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, k zisteným porušeniam predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a k ďalším skutočnostiam uvedeným v protokole, stanovisko inšpektora práce k tomuto vyjadreniu, dátum vypracovania a dátum prerokovania protokolu, podpis inšpektora práce a odtlačok pečiatky. Protokol obsahuje aj vyjadrenie právnickej osoby alebo fyzickej osoby ku skutočnostiam uvedeným v protokole, ktoré sa jej týkajú, ak ide o vyšetrenie udalosti uvedenej v § 7 ods. 3 písm. b/. Ak bolo zistené porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania, protokol obsahuje aj čas, keď bolo porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania zistené, a ak boli preukázané, aj dohodnutú mzdu a dobu trvania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

34. Podľa § 14 ods. 2 zákona o inšpekcii práce v protokole inšpektor práce navrhne opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. a/, uloží opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. b/, c/, g/, h/ a i/ a uloží povinnosť kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je

zamestnávateľom,

- a) prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin,
- b) doručiť inšpektorátu práce v určenej lehote písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin.

35. Podľa § 14 ods. 3 zákona o inšpekcii práce inšpektor práce

- a) po posúdení písomného vyjadrenia kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, doručeného v lehote určenej inšpektorom práce, vyhotoví dodatok k protokolu, v ktorom uvedie toto vyjadrenie a svoje stanovisko k nemu; dodatok k protokolu je súčasťou protokolu,
- b) aj bez návrhu opraví v protokole chyby v písaní, počítaní a iné zrejme nesprávnosti; o oprave upovedomí kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanú fyzickú osobu, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

36. Podľa § 6 ods. 1 zákona o BOZP zamestnávateľ v záujme zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci je povinný

- d) zabezpečovať, aby pracoviská, komunikácie, pracovné prostriedky, materiály, pracovné postupy, výrobné postupy, usporiadanie pracovných miest a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov a na ten účel zabezpečovať potrebnú údržbu a opravy,
- i) určovať bezpečné pracovné postupy.

37. Podľa § 6 ods. 10 zákona o BOZP povinnosti zamestnancov pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a pri vykonávaní potrebných opatrení neovplyvňujú zodpovednosť zamestnávateľa za plnenie povinností v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

38. Vo vzťahu k preskúmateľnosti protokolu o výsledku inšpekcie práce súdom považuje kasačný súd za potrebné uviesť, že zdieľa právny názor krajského súdu vyslovený v napadnutom rozsudku, v zmysle ktorého je súdny prieskum protokolu možný len za predpokladu, že obsahuje autoritatívne a vynútiteľné uloženie povinností kontrolovanému subjektu, ktoré majú smerovať k náprave zistených nedostatkov. Obdobný záver vyplýva aj z rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napr. z uznesenia sp.zn. 1Sžo/162/2007 zo dňa 02.12.2008 vyplýva: „... že pre posúdenie podmienok preskúmateľnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy nie je podstatné, či takéto rozhodnutie bolo vydané v správnom konaní alebo mimo takéhoto procesného postupu. Podstatnou v tomto konaní je tá skutočnosť, že protokol (rozhodnutie) bol vydaný orgánom štátnej správy pri výkone jeho právomocí zverených mu osobitným zákonom, ktorý na základe zistenia porušenia povinností uložil žalobcovi v súlade s § 14 ods. 2 zákona povinnosť - odstrániť zistené nedostatky v určenom termíne a teda správny orgán predpísaným spôsobom autoritatívne zasiahol do právnej sféry žalobcu tým, že mu uložil povinnosť, ktorej prípadné nesplnenie môže následne viesť k uloženiu sankcie v zmysle § 19 zákona. Svojím charakterom je teda spôsobilé vyvolať ním požadované účinky t. j. vynútiť si splnenie uloženej povinnosti a nepochybne tak citeľne zasiahnuť do žalobcovej sféry práv a povinností, čo je v zmysle § 244 ods. 3 OSP predpokladom pre jeho preskúmateľnosť súdom.“

39. Protokol o výsledku kontroly predstavuje podklad pre možné následné rozhodnutie orgánu verejnej správy s konštitutívnymi účinkami, ktorými sa autoritatívne zasahuje do právnej sféry adresáta individuálneho správneho aktu. Súdny prieskum protokolu je možný len za predpokladu, že obsahuje autoritatívne a vynútiteľné uloženie povinností kontrolovanému subjektu, ktoré predstavujú rámec súdneho prieskumu. Správny súd na základe námietok účastníka konania skúma zákonnosť uloženia povinností, ktoré predstavujú zásah do jeho právneho postavenia.

40. Kasačný súd uvádza, že zo zákona o inšpekcii práce vyplýva, že na nariadenie odstránenia zistených nedostatkov, na vypracovanie a na ležitosť protokolu z inšpekcie práce, ako aj na uloženie opatrení a povinností doručiť inšpektorátu práce písomnú správu o ich splnení sa všeobecné predpisy o správnom konaní nevzťahujú. Preto je zrejme, že na obsah protokolu a jeho na ležitosť

nemožno kla'sť porovnateľné zákonné nároky ako na obsah rozhodnutia orgánu verejnej správy, v ktorom sa správny orgán musí detailne vysporiadať so všetkými podkladmi rozhodnutia a musí ozrejmiť hodnotiaci proces zhromaždených dôkazov a aplikáciu právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval (§ 47 správneho poriadku) (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 10Sžk/26/2018 zo dňa 30.04.2019).

41. Náležitosti protokolu upravuje § 14 ods. 1 zákona o inšpekcii práce, pričom vo vzťahu ku kasačným námietkam kasačný súd uvažuje, že v preskúvanom protokole sú v súlade s citovaným ustanovením presne pomenované zistené porušenia predpisov vo vzťahu k predmetu inšpekcie. Konkrétne spôsoby, akým sťažovateľ vykoná nápravu, je v podstate ponechaný na ňom. Podstatné je, aby prijaté opatrenia sledovali účel a cieľ definovaný v predmetnom protokole, a teda, aby bolo do budúcnosti zabránené nesprávnym pracovným postupom (ako sú z'aložované opísané v protokole).

42. V súvislosti s kasačnými námietkami sťažovateľa, že zo strany žalovaného nedošlo v protokole k uvedeniu konkrétnych opatrení, ktoré má vykonať na nápravu zisteného porušenia právnych predpisov, kasačný súd uvádza, že tieto nepovažoval za dôvodné. Pri formulovaní vysloveného záveru vychádzal kasačný súd zo skutočnosti, že žalovaný v protokole jasne opísal nedostatky zistené pri inšpekcii práce, pričom presne špecifikoval, v čom spočívalo zistené porušenie povinnosti sťažovateľa. Preto, ak s poukazom na jednoznačnú identifikáciu nedostatkov žalovaný v protokole uložil sťažovateľovi povinnosť tieto odstrániť, nebolo možné konštatovať neurčitost' či nezrozumiteľnosť protokolu v tejto časti. Hoci žalovaný neurčil konkrétny spôsob akým má sťažovateľ nápravu vykonať, ale stanovil cieľ, ktorý má sťažovateľ nápravou dosiahnuť, považuje kasačný súd takéto opatrenie za postačujúce.

43. Kasačný súd sa stotožňuje aj s právnym názorom krajského súdu odôvodňujúcim neprerokovanie dodatku k protokolu. Vzhľadom na obsahové náležitosti dodatku (vyjadrenie kontrolovaného zamestnávateľa k protokolu a stanovisko inšpektora práce k nemu), tento nemá spôsobilosť priamo zasiahnuť do právnej sféry kontrolovaného zamestnávateľa, na rozdiel od protokolu, ktorý je potrebné vždy prerokovať. Rovnako kasačný súd nepovažoval za dôvodnú námietku ústnej dohody s ďalším účastníkom konania o zaistení BOZP, ktorá bola založená len na tvrdení sťažovateľa.

44. Najvyšší súd Slovenskej republiky po oboznámení sa s rozsahom a dôvodmi kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, po preskúmaní napadnutého rozsudku a po oboznámení sa s obsahom pripojeného administratívneho spisu nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku. Tieto závery spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Najvyšší súd sa s nimi stotožnil v celom rozsahu, považujúc právne posúdenie veci krajským súdom za správne.

45. Podľa ust. § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

46. O trovách konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky s prihliadnutím na § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že neúspešnému sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania nepriznal, žalovanému nevznikli.

47. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky jednomyseľne pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.